

Kärlek är Sveriges bot.

Vår mänskliga skyldighet är att älska varandra. Guds bud, lag och befallning är att vi ska älska varandra. Kärlek är inte en upplevelse eller en känsla. Kärlek är en viljemässig praktisk handling. Barmhärtighet, medkänsla och medlidande till medmänniskor återspeglar Guds kärlek. Kärlek är den livgivande substans som styrker den enskilda människan och uppbygger samhället i en långsiktigt hållbar utveckling.

Rådande svensk trend visar på djupgående samhällsproblem. Aktuell statistik indikerar ökad förekomst av stress i samhället. Enligt Statens Folkhälsoinstitut ökar stressymtom bland barn och ungdom. Rappporterade besvär mer än fördubblades för ungdomar under tioårsperioden 1988-89 till 1998-00, med högst besvärsfrekvens för nedsatt psykiskt välbefinnande i storstadsregionerna. Den beräknade årliga kostnaden för vård, sjukskrivning, förtidspensionering och produktionsbortfall till följd av psykisk ohälsa i Sverige beräknas, enligt Folkhälsoinstitutet, till 45 miljarder kronor. Det kan uppfattas som en oroväckande trend om statistiken återspeglar verkligheten, men mer bekymmersamt är nog Folkhälsoinstitutets formulering att: "en samlad förklaringsmodell för detta saknas ännu".

Inadekvat förebyggande av stressrelaterad psykisk ohälsa är onödigt resursslöseri. Stressrelaterad ohälsa förorsakar olyckligt mänskligt lidande och ogynnsamma samhällsekonomiska konsekvenser. För att optimalt förebygga stressrelaterad ohälsa fordras allra mest grundläggande en korrekt kunskap om människan. Liksom negativ stress inte begränsas till yrkesrelaterade faktorer utan innefattar hela livsföringen kan stress inte heller begränsas som ett bio-psykosocialt fenomen. Begreppsdefinitionen stress måste även inkludera andliga inverkansfaktorer.

Varken WHO, Statens Folkhälsoinstitut eller Socialstyrelsen tycks kunna redogöra för en holistisk problemlösning till den mätbart ökade upplevda stressrelaterade psykiska ohälsan i det svenska samhället. Avsaknaden av holistiskt formulerade förklaringsmodeller är graverande uppenbar. Ett tvärvetenskapligt gränsöverskridande av akademiska discipliner är erforderligt, inte minst mellan socialmedicin och teologi.

Några av vetenskapens hyllade teoretiker har tangerat sanningen. Sigmund Freud gränsade till sanningen när han menade att livet har två grundpelare; att älska och att arbeta. Sigmund Freuds haltande teori utgör en del av sanningen. Aaron Antonovskys mer nyanserade modell av sammanhang genom förståelighet, hanterbarhet och meningsfullhet är endast delvis sann. Hans Selyes observationer och teorier om kroppens reaktioner till stress (General Adaptation Syndrome) är också endast delvis sann. Lennart Levis mångfasetterade beskrivande teorier om stress är likaså endast delvis sanna. För att rätt förstå människan behövs rätt kunskap.

Utan insikt om människans konstitution som kroppslig, själslig och andliga varelse kan människan aldrig fullt ut förstå sig själv. Endast i perspektivet som inkluderar Gud kan människan rätt uppfatta sig själv. Med korrekt kunskap om människans konstitution kan vi holistiskt förstå människans behov utifrån en mätbar fysisk realitet, utifrån en förnimbar andlig verklighet och utifrån en empiriskt observerbar metafysik.

När en mätbar trend påvisar ökad "utbrändhet" eller "utmattningsdepression/syndrom" bör huvudfrågan vara varför. Varför ökar den upplevda stressen i samhället? Till underlag för svenska politiker bör två socialmedicinska frågeställningar besvaras: (1) Vilka upplevda påfrestningar ökar i samhället? (2) Vilka mänskliga behov möts sämre idag?

Multifaktoriella problem har multifaktoriella lösningar, men en komplicerad tillvaro kan ändå reduceras till enkla, sanna och förståeliga modeller. Om vetenskaplig forskning utesluter den Bibliska sanningen och empiriskt funktionella modellen, att människan är en enhet sammanhållen av de tre beståndsdelarna kropp, själ och ande, kommer vetenskapen aldrig att framställa en holistisk och sann modell av människan. En inkomplett modell av människan förmår endast att inkomplett beskriva hennes relation till omvärlden. Först när forskningen inkluderar människans ande i sin beskrivning av människan kan vetenskapen erbjuda politiker korrekta underlag och råd till beslutfattande. De politiker och det samhälle som inser Bibelns unika vishet samt exklusiva sanning kommer också att kunna styra samhällsutvecklingen på en långsiktigt hållbar grund.

Utan kunskap om universums Gud kan människan inte rätt förstå sig själv. Med kunskap om Gud kan människan i rätt perspektiv uppfatta sig själv och de betingelser som påverkar människans hälsa. I personlig relation med universums Gud, endast genom Jesus Kristus, kan människan i sanning veta något om människans värde och position.

För att holistiskt förklara människans behov behöver vi rätt kunskap om människans konstitution och funktion. Människans tre grundläggande och integrerade beståndsdelar är kropp, själ och ande. Dessa tre påverkar varandra. Människans kropp är tydligast observerbar för människans sinne och kognition. För kroppsligt liv behöver människan kemisk näring. Människans själ består av hennes tankar, känslor och viljor och kan anatomiskt/fysiologiskt förenklas till det centrala nervsystemet. För själsligt liv behöver människan omvärldens närande stimulans. Exklusivt till människan från Gud har också givits ande. Människans ande är skapad till att existera i evighet och i gemenskap med Gud. För andligt liv behöver människan den Helige Ande genom tro på Jesus Kristus.

När människans kropp dör skiljs människans ande från hennes kropp. Gud kommer att döma varje enskild människa efter hennes tro och gärning. Gud kommer att frikänna rättfärdiga människor, av nåd genom tro på Jesus Kristus, till att leva i evighet i Guds kärlek och personliga gemenskap. Människor som inte av nåd har mottagit Guds gåva om räddning genom tro på Jesus Kristus kommer att i evighet lida i avskildhet från Gud i Helvetet.

Mellan polerna liv och död råder varierande mått av ofullkomlighet, eller låt oss säga en gradient av brist eller stress. Ofullkomligheten har sitt ursprung i mänsklighetens synd, det vill säga i mänsklighetens uppror mot Guds perfektion. Om människans samtliga kroppsliga, själsliga och andliga behov tillgodoses upplever människan fullkomligt liv. Om människans kropp, själ eller ande upplever brist framträder bristsymtom. Det yttersta bristsymtomet är död. De intermediära bristsymtomen, ohälsa eller stressreaktion, begränsar mänskligt liv. Stressreaktion orsakas av att människans behov (äkte eller föreställda) inte är uppfyllda.

Den så kallade "krav-kontroll-stöd-modellen" kan vidareutvecklas och inkorporera flera delmodeller. "Krav" är yttre och inre negativ belastning/brist/stress orsakad av denna världens ofullkomlighet. "Kontroll" är människans *inre* motstånd/resistans/resistens eller egenmakt att inte deformeras av negativ stress. Sammanfallande inom modellens kontrollbegrepp kommer Aaron Antonovsky's tes; att motståndskraften till stress beror på människans känsla av sammanhang, i den utsträckning hon upplever tillvaron som meningsfull, begriplig och hanterbar. "Stöd" är människans *yttre* motstånd/resistans/resistens att inte skadas av negativ stress, genom t ex socialt-, ekonomiskt- och arbetsstöd. Det grundläggande både inre och yttre motståndet till negativ stress är Gudsrelation; genom det inre perspektiv och trygghet som Gud förmedlar och genom det yttre stöd och kärlek som Gud inspirerar.

En absolut nödvändighet för en korrekt insikt av sammanhang genom förståelighet, hanterbarhet och meningsfullhet är perspektiv på livet genom Gudsperspektiv. Inget annat perspektiv än Gudsperspektivet är absolut sant. Människans djupaste behov är upprättad gemenskap med Gud. Varje människa behöver långsiktig vision för sitt personliga liv som en integrerad del av ett större sammanhang. Universums Gud och Skapare, genom tro på Jesus Kristus, är det absolut sanna sammanhanget.

Guds ordning är perfekt och syftar till människans bästa. När människan bryter mot Guds ordning drabbas både hon själv och hennes omgivning. Om ett samhälle trotsar Gud genom uppror mot Guds ordning kommer samhället att erfa upprorets både direkta och indirekta konsekvenser. Konsekvensen av ett samhälles olydnad mot Gud, det vill säga ondskans konsekvens, är lidande. Den yttersta konsekvensen av personlig olydnad är evig död.

Guds vilja för människan är att hon ska leva i harmoni med Guds kärlek, vilket innefattar kärlek till Gud och kärlek till människor. Kärlekens villkor är den fria viljan. Gud respekterar människans fria val att älska Honom och att älska varandra eller att avstå ifrån att älska Gud och varandra. Kärleken till Gud och till människor kan aldrig påtvingas men den kan inspireras. Gud är kärlekens källa. Människan kan välja att förbli en utflödande kanal för Guds kärlek till sina medmänniskor, genom lydnad till Guds ord Bibeln och den Helige Ande och på grund av Jesu Kristi försoningsverk, eller att avstå ifrån att älska.

Familjen, som en grundläggande institution för samhällets konstruktion, är Guds idé. Guds koncept med familjen är äktenskaplig förbindelse mellan en man och en kvinna inklusive deras barn. Familjen är, enligt Guds avsikt, en av samhällets viktigaste källor till närande kärlek och trygghet. Guds tanke med familjen är utgivande kärlek mellan föräldrar till barn och ömsesidig kärlek inom äktenskapet. Goda relationer inom äktenskapet är nödvändigt för samhällets samtid, och goda uppväxtvillkor för barnen är nödvändigt för samhällets framtid. Ett samhälle som värdesätter, prioriterar och stödjer det Bibliska äktenskapet och den kärleksfulla familjen kommer att erfa och bevara sunda medborgare.

En Gudfruktig människa vill rikta sitt liv efter Guds vilja. En Gudfruktig familj genererar därför kärlek och trygghet och överför långsiktigt konstruktiva samhällsnormer. Den Gudfruktiga familjen är en trygg växtplats för danande av ansvarskännande samhällsmedborgare. Den Gudfruktiga familjen innefattar kärleksfullt normerande gränsöverföring. Goda normer och gränser skapar trygghet. Trygghet och kärlek är förutsättningar till ett långsiktigt hållbart samhälle.

Livskvalitet kan vara svårare att mäta än levnadsstandard. Levnadsstandard är endast en fraktion av livskvalitet. Grundläggande kan livskvalitet beskrivas som kroppsligt, själsligt samt andligt liv. Bibeln erbjuder en sann pragmatisk sammanfattning av livskvalitet genom bland annat Lukas 10:27; *"Du skall älska Herren, din Gud, av hela ditt hjärta och med hela din själ och med hela din kraft och med hela ditt förstånd, och din nästa som dig själv."* Att älska Gud och att utgivande älska människor sammanfattar livets kvalitativa kärna. Det traktade svaret på frågan efter "meningen med livet" är faktiskt exakt detta: att fullborda Guds vilja för sitt eget unika liv.

Guds vilja är både allmän och individuellt specifik. Guds individuellt specifika vilja är känd av Gud och för dem som i relation med Gud söker Hans personliga vägledning. Guds allmänna vilja för människan sammanfattas i den tudelade kärlekens två nödvändiga riktningar: från människa till Gud och från människa till människa. Båda riktningar av kärlek är essentiella. Sann kärlek till människor kan inte existera utan kärlek till Gud. Kärlek till Gud uppenbarar och genererar sann kärlek till människor. Kärlek till Gud kan inte utesluta kärlek till människor. Gud är kärlek. Människan är skapad till relation med Gud. Människan behöver relation (kommunikation) med människor och med Gud för hennes välbefinnande.

Människan behöver både mänsklig gemenskap/kärlek och Gudomlig gemenskap/kärlek, d.v.s. både horisontell och vertikal relation.

Som evigt sant underlag till Guds allmänna vilja beskriver Bibeln bland annat följande om kärlek.

1. 1 Kor 13:4-8 Kärleken är tålig och mild, kärleken avundas inte, den skryter inte, den är inte uppblåst, den uppför sig inte illa, den söker inte sitt, den brusar inte upp, den tillräknar inte det onda. Den gläder sig inte över orättfärdigheten men har sin glädje i sanningen. Den fördrar allting, den tror allting, den hoppas allting, den uthärdar allting. Kärleken upphör aldrig.
2. Gal 5:22-23 Andens frukt är kärlek, glädje, frid, tålmod, vänlighet, godhet, trohet, mildhet och självbehärskning.
3. 1 Joh 4:7-8 Låt oss älska varandra, ty kärleken kommer från Gud, och den som älskar är född av Gud och känner Gud. Men den som inte älskar känner inte Gud, eftersom Gud är kärlek.
4. Rom 13:8,10 Stå inte i skuld till någon, utom i er kärlek till varandra. Ty den som älskar sin medmänniska har uppfyllt lagen. Kärleken gör inte något ont mot sin nästa. Alltså är kärleken lagens uppfyllelse.
5. 1 Kor 10:24 Ingen skall söka sitt eget bästa, utan var och en den andres.
6. Joh 13:34 [Jesus säger] Ett nytt bud ger jag er, att ni skall älska varandra. Så som jag har älskat er skall också ni älska varandra.
7. Joh 15:12-13 [Jesus säger] Detta är mitt bud att ni skall älska varandra så som jag har älskat er. Ingen har större kärlek än att han ger sitt liv för sina vänner.
8. Joh 15:17 [Jesus säger] Detta befäller jag er: att ni skall älska varandra.

Människan är ofullkomlig men Jesus Kristus är perfekt. Människan syndar men Jesus Kristus, Guds son, är syndfri. Kyrkan är felbar men Jesus Kristus, Messias, är ofelbar. Sverige är bristfälligt men hos Gud råder ingen brist. Med kärlek till Gud och varandra kan det svenska samhällets brist repareras. Samhällets botemedel är kärlek.

Gud älskar dig!

Torsten Skarp
tjänare i ideella föreningen Jesus älskar Sverige